

Sveiki sulaukę Šv. Velykų!

STAČIATIKIŲ LIETUVA

Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios laikraštis

2023 m. balandis Nr. 8

www.orthodoxy.lt

facebook.com/orthodoxy.lt

Vilniuje vyks religinė procesija už mūsų Bažnyčios vienybę

► Gausi religinė procesija, skirta Bažnyčios vienybei, vyks dalyvaujant visiems Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios dvasininkams ir parapijų iš visų Lietuvos kampelių nariams. Nuotraukoje: praėjusių metų religinė procesija, skirta Bažnyčios vienybei. *Aleksiejaus Litvinovo nuotrauka.*

Balandžio 29, šeštadienį, vyks didelė, gausi religinė procesija, kurioje dalyvaus visi Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios dvasininkai ir iš visų Lietuvos kampelių atvykę stačiatikių šventovių parapijiečiai.

Iškilmės, skirtos šventųjų Vilniaus kankinių Antonijaus, Joano ir Eustachijaus atminimo dienai, palaiminus Vilniaus ir Lietuvos metropolitui Inokentijui, perkeltos į poilsio dieną - balandžio 29, šeštadienį.

Didelė religinė procesija 9.30 val. pajudės nuo Skaisčiausiosios katedros (Maironio g., 14) link Didžiosios gatvės ir eis ja pro Paraskėvės ir Mikalojaus (Nikolskij) stačiatikių šventoves iki Šventosios Dvasios vienuolyno (Aušros Vartų g., 10).

Pasak Vilniaus ir Lietuvos me-

ropolitito, šventųjų Vilniaus kankinių diena yra ir mūsų Bažnyčios vienybės diena.

„Tai diena, kai mes glaudžiai susitelkiame prie savo šventenybių, prie savo šventovių, prie savo Motinos Bažnyčios ir Jos tradicijų. Todėl kviečiu visus, kuriems svarbus Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios likimas, balandžio 29 dalyvauti didelėje, gausioje religinėje procesijoje“, - pasakė metropolitas Inokentijus.

Pasiekusi Šventosios Dvasios vienuolyną, procesija apeis aplink jo katedrą, kuri pašvęsta Šventosios Dvasios Nužengimui ant Apaštalų. Po to, maždaug 10.00 val., joje prasidės šventinė Dieviškoji Liturgija, celebruojama Jo Eminencijos metropolitui Inokentijaus. Koncelebruos visi mūsų Bažnyčios klero nariai.

Pasibaigus Liturgijai vyks intencinės pamaldos šventųjų Antonijaus, Joano ir Eustachijaus kankinystės už Kristų 676 metų sukakčiai paminėti. Taip pat bus meldžiamasi už Bažnyčios vienybę, už karo Ukrainoje pabaigą, už Kijevo Pečerų Lauros broliją bei už visą dabar persekiojamą Ukrainos Stačiatikių Bažnyčią.

Religinė procesija ir iškilmės šventųjų Vilniaus kankinių atminimo dieną.

9.00 - Religinės procesijos dalyvių atvykimas ir Šventųjų šlovinimas Skaisčiausiosios katedroje

9.30 - Religinės procesijos eigos nuo Skaisčiausiosios katedros (Maironio g., 14) pradžia

9.50 - Religinė procesija pasiekia Šventosios Dvasios vienuolyną (Aušros Vartų g., 10)

10.00-12.00 - Iškilmingos pamaldos Šventosios Dvasios vienuolyne Pasibaigus Dieviškajai Liturgijai - mažų ikonų dalijimas ir vaišės! Atvykusiems iš kitų vietovių, esant galimybei, suteikiamas transportas (teirautis savo šventovėse).

Šventųjų Vilniaus kankinių religinė vienuolyno katedroje tą dieną bus atidengta, ir tikintieji galės tiesiogiai pagerbti relikvijas pagarbiai jas pabučiuodami. Pasibaigus Liturgijai bus dalijamos mažos ikonos praėjusių iškilmių ir religinės procesijos atminimui. Be to, visų procesijos dalyvių lauks vaišės.

Metropolitino Inokentijaus Velykinis sveikinimas

2 psl.

Vienuolyno brolių Velykiniai sveikinimai

3 psl.

Kunigo atsakymai

4 psl.

Parapijų naujienos

6-7 psl.

Istorijos puslapiai

8 psl.

ISSN 2783-7173

9 772783 717000

Vilniaus ir Lietuvos metropolito Inokentijaus VELYKINIS SVEIKINIMAS visiems Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios tikintiesiems

Mylimi Viešpatyje Jūsų Ekscelsencija vyskape Ambrosijau, garbingi kunigai ir diakonai, vienuoliai ir vienuolės, Dievą mylintys pasauliečiai, brangūs broliai ir seserys!

Šią didžią dieną, kuomet mūsų širdys kupinos Velykų džiugesio, visus jus sveikinu gyvenimą teigiančiais žodžiais:

Kristus prisikėlė!

Sulaukėme „Švenčių šventės“! Didžiosios „iškilmių iškilmės“ praturtina mūsų gyvenimą. Kiekvienas gali pajusti šio įvykio didybę, nes Dievo malonė yra aki vaizdi. Ir kuo daugiau šiai malonei atsiveria mūsų širdis, tuo gilesni mūsų jausmai ir potyriai. Šiandien Dievo malonė nieko neatstumia. Visiems duota suvokti, kad tai ypatinga diena, susijusi su mumis visais. Dievas atskleidžia, kad nepaisant mūsų visų nuodėmių ir nusižengimų, Jis myli mus. Viešpats tarsi teigia, kad yra greta mūsų ir visada pasiryžęs ištiesti pagalbos ranką.

Prisiminkime, kad prisikėlęs Kristus pasirodė savo mokiniams ir tarė: „Štai Aš su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (Mt 28, 20). Šie žodžiai skirti ne tik apaštalams, bet ir kiekvienam, kuris švenčia Jo Šlovingąsias Velykas.

Šią įstabiausią iškilmių - Kristaus Prisikėlimo - dieną verta suvokti, kokį Didų Pagalbininką, galingą, su jokia žemiška valdžia nelygintą Ganytoją, gailėtingą ir dosnų Globėją mes turime. Ir šis Pagalbininkas, Ganytojas ir Globėjas nuolat yra su mumis, nes kaip kitaip galima suprasti Jo žodžius: „Aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (Mt 28, 20)?

Kristus visada su mumis - tik mes ne visada su Juo. Jis būdamas Gailėtingas Valdovas atvėrė mums Danguos Karalystę, o mes tarsi vaikai palaidūnai paliekame Jį, palaidai gyvendami iššvaistome Jo turtą. Jis, būdamas Geras Valdovas, kviečia mus į vestuvių pokylį, o mes to nepaisome ir nueiname kas sau: atskalbinijame, kad turime neatidėliotinių darbų ir gyvenimiškų rūpesčių. Viešpats - Rūpestingas Ganytojas - globoja mus, savo aveles, o mes nuklystame, nevertiname galimybės pasitelkus maldą pabendrauti su Juo, pamirštame Jo įsakymus, didžią Jo meilę! Mes pradedame elgtis taip, tarsi Kristaus nebūtų šalia mūsų, tarsi Jis nebūtų prisikėlęs ir padėjęs likti su mumis iki pasaulio pabaigos.

Taigi, broliai ir seserys, kur mūsų tikėjimas? Ar mes vadovaujamės juo savo gyvenime? Kokią

► Vilniaus ir Lietuvos metropolitas: „Velykų džiugesys gyvuoja mumyse tik tiek, kiek esame pasirengę dalytis juo su tais, kurie yra šalia“. Aleksiejaus Litvinovo nuotrauka.

vietą mūsų gyvenime skiriame Kristui? O jeigu mes Kristų pamirštame, kuo virsta mūsų gyvenimas? Apsidairydami pamatysime, kad jis labiau primena mums pragarą, kupiną skausmo ir kančių, kurias patiria vis daugiau žmonių. Nutolę nuo Kristaus, savo gyvenimą darome vis sunkesni, pavojingesni, kupiną negandų, baimės ir nevilties lūkesčių.

O juk Kristus dėl mūsų atėjo į šį pasaulį, dėl mūsų įsikūnijo, gyveno žemėje, dėl mūsų patyrė baisią mirtį ant Kryžiaus, dėl mūsų Prisikėlė bei įžengė į Dangų. Kurgi mūsų meilė Jam? Kodėl mes nepaisome Jo gelbėjančio Žodžio, galinčio pakeisti ne tik mūsų asmeninį gyvenimą, bet ir mūsų aplinką. Išties be Kristaus mūsų gyvenimas darosi panašus į pragarą.

Dievas nuolat primena apie Save, apie tai, kad pamirštame savo Viešpatį ir Ganytoją. Dievas

ypatingai kantrus. Bet jeigu žmogus nesusivokia ir nenustoja piktadariavęs, neatgailauja, jo laukia tai, ko nusipelnė.

Mes krikščionys, esame itin atsakingi už tai, kas dabar vyksta pasaulyje. Visiems privalu žinoti, kad Dievo teismas prasidės nuo Jo Namų, tai yra nuo mūsų - krikščionių. Šiandien ypatingai svarbu puoselėti Bažnyčios vienybę, būti ištikimais Motinai Bažnyčiai. Mes turime būti atviri ir nuoširdūs tiek Dievui, tiek Lietuvos valstybei. Turime gerbti ir vykdyti tiek bažnytinius, tiek pasaulietinius įstatymus. Puoselėkime ir branginkime taiką tiek Bažnyčioje, tiek visuomenėje.

Brangūs broliai ir seserys, pasitikėdami Dievu išsaugokime savyje taikos dvasią, vienybę ir meilę, kad apie mus galėtų teigti: tai tikri Kristaus mokiniai. Nieko nesmerkime. Už visus melskimės, o ypatingai vienas už kitą. Labiau

suartėkime, būkime verti iškilus, garbingo krikščionio vardo. Mūsų stiprybė - vienybė su Kristumi ir vieni su kitais. Tegul tarp mūsų daugiau nebelyka jokių susiskaldymų!

Aš ypatingai gailiuosi, kad pasirinkdama kitokį kelią nuo mūsų Bažnyčios atsiskyrė maža tikinčiųjų grupė. Bet ar jie tikri, kad būtent šis kelias veda į išganymą? Ar jiems nebaisu pakliūti į Gyvojo Dievo rankas? (Žyd 10, 31). Koks bus jų atsakas Paskutiniajame Teisme už tai, kad suskaldė ne tik Bažnyčią, bet ir pažėrė sumaištį tikinčiųjų žmonių širdyse? Gailiuosi dėl jų, nes jų ateitis amžinybėje baugina. Raginu visus melstis už juos, ypač už tuos, kurie dėl dvasinės patirties stokos gali neatsispirti kylančiomis pagundomis.

Šiandien turime uoliai ir daug melstis: tiek asmeniškai, tiek visi kartu mūsų šventovėse. Mūsų gy-

venimas turi būti siektinas pavyzdys kitiems. Nuolankiai priimkite tai, kas vyksta mūsų gyvenime bei aplinkoje, dėkokime Dievui už mums skirtą gerovę ir malonę. Dar Viešpatį maldaukime už Dievo saugomą mūsų šalį Lietuvą, jos vadžią, kariuomenę ir visus jos žmones. Broliai ir seserys, tęskime uolias maldas už kenčiančius Ukrainos žmones, kad karas Ukrainoje greitai pasibaigtų ir Ukrainos žemėje įsitvertų taika.

Mano žodis skirtas ir visiems pabėgėliams iš Ukrainos, ypač stačiatikiams. Brangūs broliai ir seserys, mūsų šventovių durys jums atviros, mes jūsų laukiame. Suteikite mums galimybę parodyti savo meilę jums. Tad kartu, būdami vienos širdies ir vienos sielos, melskimės mūsų Viešpačiui, kad Jis būtų gailėtingas mums visiems, o ypač - dabar persekiojami Ukrainos stačiatikių Bažnyčiai. Tad visi kartu tarkime: „Teprisikelia Dievas ir teisisklaido Jo priešai!“

Šv. Velykų džiugesys gyvuoja, išlieka mumyse tik tiek, kiek mes esame pasirengę dalytis juo su tais, kurie yra šalia, o ypač su tais, kurie pateko į bėdą, buvo priversti palikti savo Tėvynę. Dalytis Kristaus Prisikėlimo džiaugsmu - tai atverti savo širdį, atsilipti į kito asmens rūpesčius. Mums pakanka pastangų tai daryti, nes tai gali būti ne tik pasiaukojama parama, bet ir nuoširdžiai ištartas geras žodis. Velykų džiaugsmas visus mus suvienija. Neatsitiktinai prisikėlęs Viešpats apaštalus aplankė tada, kai jie visi buvo kartu - vieningi. Kristus sakė, jog Jis yra ten, „kur du ar trys susirinkę“ Jo vardu (Mt 18, 20). Būdami kartu mes - Bažnyčia, „ir pragaro vartai, Jos negulės“ (Mt 16, 18).

Iš širdies sveikinu Jus, brangūs broliai ir seserys, su Šventomis Velykomis ir melddamasis linkiu Jums, jūsų giminėms ir artimiesiems, šeimoms geros kloties, sveikatos ir gerovės, o svarbiausia - sielos išganymo. Tegul Prisikėlęs Ganytojas atneša į mūsų gyvenimą tikrą evangelišką džiaugsmą, o Kristaus šviesa tenušviečia mums kelią į amžinybę, amžinųjų Velykų link Jo Karalystėje.

Todėl dar ir dar nepertraukiamai skelbiu:

Kristus Prisikėlė! Kristus Prisikėlė! Kristus Prisikėlė!

TIKRAI PRISIKĖLĖ KRISTUS DIEVAS!

+ VILNIAUS IR LIETUVOS METROPOLITAS INOKENTIJUS Šv. Velykos 2023 m. Vilnius

Savo Prisikėlimu Kristus įtikinamai įrodo, kad bus ir visuotinis prisikėlimas, nes Jis buvo pirmas iš prisikėlusųjų.
Šv. hierarchas LUKAS (VOINO JASENECKIS)

Šventosios Dvasios vienuolyno brolijos sveikinimai su Viešpaties Velykomis

Šventosios Dvasios vienuolyno dekanas, igumenas Antonijus (Gurinovičius)

*Brangūs broliai ir seserys!
Svarbiausia - būti kartu su Nukryžiuotu ir Prisikėlusiu Kristumi, Kuris atvėrė mums amžinąjį gyvenimą! Šiame žemiškajame gyvenime nebijokite nei kančių, nei ligų, nei mirties, o tik nuodėmės.
Būkite drąsūs, išvermingi, tvirti ir ištikimi Dievui bei Motinai Bažnyčiai!*

Kunigas vienuolis Tichonas (Fokinas)

*Brangūs Tėvai, broliai ir seserys!
Iš visos širdies sveikinu su Šventų Velykų Iškilme, su Šviesiu Kristaus Prisikėlimu!
Linkiu, kad jūsų širdys visuomet dvasiškai džiaugtųsi Prisikėlusiu Kristuje!
O visas nelaimės, bėdos ir negandas lai nesukurtosios Dievo energijos atmaino, paversdamos nesibaigančiu džiaugsmu!
Visada maldoje - su Jumis!*

Archimandritas Efremas (Iodo), vyriausias Šventosios Dvasios vienuolyno gyventojas

*Mano brangieji!
Visa siela nuoširdžiai sveikinu jus su šia didžia Kristaus Prisikėlimo švente! Visada meldžiuosi už jus visus ir visiems jums linkiu viso, kas gera!
Tegul tvirtas tikėjimas Prisikėlusiu Kristumi visada gyvuoja Jūsų širdyse!*

Kunigas vienuolis Nikita (Vasiljevas)

*Brangūs mūsų vienuolyno parapijiečiai ir visi kiti ištikimieji Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios nariai!
Džiaugiuosi galėdamas visus jus pasveikinti su Šviesia Kristaus Prisikėlimo Iškilme!
Linkiu jums ramybės, meilės, sutarimo, sveikatos! Tegul ši džiugi Velykinė nuotaika lydi jus kuo ilgiau!*

BAŽNYTINIS KALENDORIUS. BALANDIS.

PIRMADIENIS	ANTRADIENIS	TREČIADIENIS	KETVIRTADIENIS	PENKTADIENIS	ŠEŠTADIENIS	SEKMADIENIS						
LIETUVOS ŠVENTŲJŲ PAGERBIMO DIENOS: 7 Šv. hierarchas Tichonas, Maskvos ir visos Rusijos Patriarchas 27 Šv. Vilniaus kankiniai Antonijus, Joanas ir Eustachijus	TITULINĖS ŠVENTĖS: 7 Apreiškimo katedra, Kaunas 23 Prisikėlimo šventovė, Panevėžys 27 Šv. Vilniaus kankinių šventovė, Tauragė	6 Apreiškimo Švenčiausiajai Dievo Gimdytojai Prieššventė. Šv. vienuolis Zacharijas.	7 Apreiškimas Švenčiausiajai Dievo Gimdytojai. Šv. hierarcho Tichono, Maskvos ir visos Rusijos Patriarcho užmigimas (1925 m.).	8 Lozorius Šeštadienis. Šv. teisioto Lozorius prikėlimas iš mirusių. Arkangelo Gabrieliaus Soboras.	9 Verbų sekmadienis. Viešpaties įžengimas į Jeruzalę.	10 Didžioji savaitė. Didysis Pirmadienis. Šv. vienuolis Hilarijonas Naujasis, Pelikitos igumenas (apie 754 m.).	11 Didysis Antradienis. Šv. kankiniai: Morkus, Arefusijos vysk., Kirilas, diakonas, ir daugelis kitų (apie 364 m.).	12 Didysis Trečiadienis. Šv. vienuolis Jonas (Joanas) Klimakas (649 m.).	13 Didysis Ketvirtadienis. Paskutinės (Slaptosios) Vakarienes Atminimas. Šv. kankinys hierarchas Hypatijus, Gangrio vyskupas (apie 326 m.).	14 Didysis Penktadienis. Mūsų Viešpaties Jėzaus Šventos, Išganingosios Kančios Atminimas.	15 Didysis Šeštadienis. Šv. vienuolis Titas stebukladaris (IX a.).	16 Šviesusis Kristaus Prisikėlimas. VELYKOS
17 Velykų (Šviesiosios) savaitės pirmadienis. Šv. vienuolis Juozapas Melodas (883 m.).	18 Velykų (Šviesiosios) savaitės antradienis. Iberijos Dievo Motinos ikona.	19 Velykų (Šviesiosios) savaitės trečiadienis. Šv. hierarchas Eutichijus, Konstantinopolio arkivyskupas (582 m.).	20 Velykų (Šviesiosios) savaitės ketvirtadienis. Šv. vienuolis Jurgis, išpažinėjas, Mitileno metropolitas (po 820 m.).	21 Velykų (Šviesiosios) savaitės penktadienis. Maldos Švenčiausiosios Dievo Gimdytojos garbei (dėl Jos „Gyvinančiojo Šaltinio“). Dievo Motinos ikona „Gyvinantis Šaltinis“.	22 Velykų (Šviesiosios) savaitės šeštadienis. Šv. kankinė Eupsichija (362 m.).	23 Atvelykis. 2-a savaitė po Velykų, Apaštalo Tomo						
24 Šv. kankinys, hierarchas Antipas, Pergamos (Mažoji Azija) vyskupas (apie 68 m.). Šv. vienuolis Jakovas Železno Borokietis (1442 m.) ir jo bendražygis Jakovas (XV a.).	25 „Džiugieji“ atminai (rus. „Radonica“). Šv. vienuolis Bazilijus išpažinėjas, Parijos vyskupas (po 754 m.).	26 Šv. kankinys Artemonas, Laodikėjos presbiteris (303 m.).	27 Šv. Vilniaus kankiniai Antonijus, Joanas ir Eustachijus (1347 m.) (Šventųjų kankinių pagerbimo šventė perkeliama į 29 d. Šią progą Vilniuje vyks didelė religinė procesija)	28 Šv. Apaštalai Aristarchas, Pudas ir Trofimas (keli iš 70-ties; apie 67 m.).	29 Šv. Vilniaus kankiniai Antonijus, Joanas ir Eustachijus (1347 m.) (Šv. kankinių pagerbimo šventė, atkelta iš 27 d. Šią progą Vilniuje vyks didelė religinė procesija)	30 3-ia savaitė po Velykų Šv. moterų, nešusių mirą						
1 GEGUŽĖ Šv. vienuolis Joanas (Jonas), šv. vienuolio Grigaliaus Dekapoliečio mokinys (820 - 850 m.).	2 GEGUŽĖ Šv. Joanas (Jonas), Senosios lauros vienuolis (VIII a.). Šv. palaimintoji Matrona Maskvietė (1952 m.).	3 GEGUŽĖ Šv. vienuolis Teodoras Ašutinė (Trichina). Šv. kankinys, vaikelis Gavrijilas Balstogietis (1690 m.).	Šventė Pasninkas Atminai	14 Liturgijos nėra. Griežtas pasninkas. Paprastai ketvirtadienį vakare būna Rytinė, kurios metu 12 kartų skaitoma Evangelija, bylojanti apie Šventąją mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Kančią.	17-22 Šviesioji Velykų Savaitė. Pasninko nėra. Vakarinė, Rytinė, „Valandų“ maldos ir Liturgija pradeda taip kaip per Velykas.	22 Po maldos, sakomos stovint už ambono (Liturgijos metu), sakoma speciali malda, skirta Velykinės duonos (rus. artos) dalijimui. Atlikus tai, jos dalelės gali būti dalijamos parapijiečiams.						

RUOMET SIELA NUO NUODĖMĖS „PEREINA“ LINK DOROS, VIEŠPAČIUI TAI VRA PASCHA („PERĖJIMAS“; IŠ 12, 11a). VIEŠPATIES VELYKOS (Pascha) - tai perėjimas nuo blogio link gėrio. Šv. tėvas Doratėjus

Kaip likti krikščionių už šventovės sienų?

Laikraščio „Stačiatikių Lietuva“ prašymu Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios klero nariai ir pasauliečiai pasidalijo mintimis apie tai, kaip mūsų įprastame gyvenime likti Stačiatikių išpažįstančiais krikščionimis.

Olga, Vilniaus Skaisčiausiosios katedros parapijietė

- Mano aplinkoje nėra nieko, kas būtų priešiškas ir negerbtų mano tikėjimo ir gyvenimo. Matyt, Viešpatys, žinodamas mano silpnybes, saugo nuo pagundų ir siunčia man gerų, supratingų žmonių - tiek krikščionių, tiek ir nekrikščionių. Žvelgdama į savo paauglius vaikus, suprantu, kad jiems sunkiau: jų pažiūros ir charakteriai dar tik formuojasi. Paaugliai dažnai bijo likti nesuprasti ir atstumti, jie nenori būti kitokie nei bendraklasiai, o kiekvienos naujos kartos vertybės, deja, vis labiau

tolsta nuo krikščioniškųjų. Mums, suaugusiems, lengviau, nes visuomenėje priimta gerbti žmogaus pasirinkimą ir daugmaž kantriai išklausti kitą nuomonę. Iš Bažnyčios istorijos žinome, kad žmonės, kurių gyvenimo sąlygos buvo nepalyginti sunkesnės nei mūsų, likdavo ištikimi Kristui. Juk krikščioniui visada sunkiausia kovoti su savimi, su savo neskaicėmis aistromis, o ne su aplinkiniu pasauliu. Šiai sunkiausia kovai ir reikia skirti savo dėmesį. Gal neverta sau iškelti tikslų, kuriems pasiekti dar stinga jėgų. Žinoma, nūdienos gyvenimo tempas, skuba, kasdieniniai rūpesčiai taip įtraukia, kad labai sunku išsiplėšti iš to įprasto „bėgiojimo ratu“. Tačiau reikia kasdien stengtis rasti laiko maldai, reikia nepamiršti už viską dėkoti Dievui, skirti dėmesio artimiesiems ir būti geranoriškam bendraujant su žmonėmis. Mums tereikia nuoširdžiai norėti, o Viešpatys suteikia jėgų.

Protojerėjus Vladimiras Rinkevičius (jaunesnysis), Vievio Dievo Motinos Užmigimo šventovės klebonas

Patarinėti lengva. Tuo tarpu žmonių gyvenimo aplinkybės skiriasi, ir būna taip, kad likus ištikimiems Evangelijos principams tenka aukoti karjerą, prarasti darbą. Geriausia iš pat pradžių sau pačiam ir savo vadovybei apibrėžti savo principus, kad žmonės suprastų - pas juos darbuojasi krikščionis. Daugelis to nedaro, nes vengia įsipareigojimų. O čia jau renkamės: jeigu norime būti su Kristumi, tuomet reikia būti nuosekliems ir visada eiti iki pabaigos.

Valerija, Vilniaus Skaisčiausiosios katedros parapijietė

Visuomenės, kurioje gyvenu, nesiskirstau į religingą ir nereligingą dalį. Tai tiesiog žmonės. Visi jie skirtingi. O mano, krikščionės, užduotis - taikytis

su šią jų „skirtybę“ ir, kad ir kas vyktų, papildomai „primastyti“ apie žmones ką nors gera. O ar jie yra tikintys - antraeilis klausimas. Ir man visai nesvarbu, kokiais principais vadovaujasi tas ar kitas asmuo. Jeigu stengsis gyventi vadovaudamasis meilės ir abipusės pagalbos principais, bus komfortiška, kad ir kokia aplinka būtų. Net labiausiai pasipūtusius, arogantiškus asmenis gerumas ir nuoširdumas visada paperka. Manau, kad neverta bandyti kaip nors kryptingai ginti krikščioniškųjų vertybių, reikia tiesiog jomis vadovautis.

Vitalijus, Vilniaus Eufrosinijos šventovės parapijietis

Ko tik nebuvo mano gyvenime: gavėnės „įstatymai“, kuriais vadovausi, pasaulinio lygio profesionalusis sportas, ofisijos Optos vienuolyne ir dar daug kas. Kelias prie Dievo buvo ilgas ir sudėtingas, palikęs daug randų ir prisiminimų. Man teko bendrauti su daugeliu dvasi-

ninkų, vienuolių ir net su keliais dvasiniais senoliais. Bet į mano klausimus, kaip gyventi su Dievu, kaip nesierzinti, nepykti ir t.t. sieloje atgarsis kilo tik išgirdus vieno, vienintelio žmogaus - mano nuodėmklausio, protojerėjaus Vladimiro Rinkevičiaus (vyresniojo) žodžius. Paprastas, su meile man ištartas Tėvelio atsakymas visam laikui paliko pėdsaką mano prote, širdyje, sieloje. Atsakymas buvo paprastas: „Kiekviename žmoguje stenkis matyti Kristų“. Manau, kad šie žodžiai paliko ryškiausią pėdsaką mano gyvenime, padaliję jį į „prieš“ ir „po“.

Visiems mums linkiu kiekviename žmoguje matyti Kristų.

Parengė Aleksandra DEŽINA

Klausimai kunigui: Ką daryti su šventintų kiaušinių lukštais?

Į parapijiečių klausimus atsako Šventosios Dvasios vienuolyno katedros kunigas Olegas Šliachtenko

- Prašau pasiūlyti gerą maldą nuo rūkymo! Aš norėčiau nustoti rūkyti, bet nepavyksta tai padaryti. Gal Dievas man padės? Ir paminėkite kokių dar maldų esama nuo kitų blogybių - narkotikų, alkoholio.

Sergejus

Brangusis Sergejau, yra gera priemonė nuo rūkymo. Kaskart, panorėję rūkyti, paimekite paprastą ar elektroninę cigaretę (vape), bet neužsitraukiate, o paimate į burną šventinto vandens ir sakote Jėzaus maldą arba - „Vardan Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios, Viešpatie, paskubėk man padėti pasipriešinti rūkymo velniui, nuskaistink mano širdį ir valią, sustiprink meilę Tau“. Po to prarykite vandenį. Jeigu tebenorite rūkyti, pakartokite ir paslėpkite cigaretę iki kito karto. Vandenį galima nešioti buteliuke kaip vaistą. Kai dėl alkoholio ir narkomanijos, tai čia galima pasitelkti panašų metodą, papildžius jį akatistu Dievo Motinai, kuris sakomas priešais ikoną „Neišsekanti Taurė“. Šį akatistą reikia stengtis skaityti kasdien. Savaime aišku, kad reikia nutraukti visus susitikimus, atsisakyti įpročių ir aplinkybių bei ko nors kito, kas vienaip ar kitaip susiję su pagunda atsiduoti aistroms. Būna, kad viso to nepakanka ir papildomai reikia gydytis nuo alkoholio ar narkomanijos. Jūs, be abejo, patirsite demonų antpuolių, kuriais būsite gundomi vėl pasiduoti aistrai. Todėl nedera pamiršti išpažinties ir Šventųjų Slėpinių priėmimo.

- Aš dažnai išsižeidžiu. Taip nutinka tiek namuose, tiek darbe. Lyg ir yra dėl ko išsižeisti, todėl dažnai jaučiuosi įskaudinta. Dėl šios priežasties kyla konfliktų ir skandalų. Norėčiau gauti dvasinę patarimą, kaip elgtis, kai patiriu skriaudą?

Danguolė

Brangioji Danguole, mes visada rasime, dėl ko išsižeisti. Net ir stengtis nereikia. Bet Viešpatys, mums pasakė palyginimą apie karalių ir skolininką (Mt 18, 23-35). Ten minimas skoli-

ninkas, kuriam valdovas dovanuoja skolą. Tačiau šis žmogus, pats sulaukęs pasigailėjimo, nepagalėjo savo draugo, kuris jam buvo skolingas, nors šis ir prašė pasigailėti. Tas žiaurus žmogus tiesiog jausdamas dėkingumą valdovui ir džiaugdamasis jo gailingumu, savo ruožtu, turėjo dovanoti draugui, net nelaukdamas jo prašymo. Bet jis pasielgė kitaip.

Jeigu Viešpatys mums su jumis atleido, kam širdyje kaupiti pyktį ant žmonių, kai savo elgesiu jie mums „išskolina“?

Viešpaties atleidimas - tai didis turtas. O gyvenimas vadovaujantis tikėjimu - Jį daro mus Jo vaikais. Tai ir yra tie 10 000 talentų. Neverta jų prarasti dėl sau suteiktos teisės kaupiti nuoskaudas širdyje. Kaip elgtis, kai tavo skriaudžia? Pirmiausia reikia stengtis, kad širdis nesužiaurėtų, o siekti to padeda mintis apie Dievo mums suteiktą dovaną. Reikia Jam dėkoti už žmones, kurie mus supa, melstis už skriaudėjus, juoba kad, tai yra Dievo įsakas. Dar reikia prašyti Dievą, kad Jis išmokytų neišsižeisti, kai kas nors skaudina, o sakyti: „sulaukiau to, ko nusipelniau“. Tačiau ką daryti su tais, kurie įžeidinėja, - kitas klausimas. Būna, kad įveikus nuoskaudą jau ir nėra, ką aiškintis. Nors pasitaiko, kad nuoskaudos padariniai išties tokie, jog tenka ką nors daryti. Bet ir šių veiksmų geriausia imtis tada, kai nuoskauda nuslopinta - taip ir skandalų galima išvengti.

- Tėveli, o kas tokio, jeigu nesu pratęs skaityti ryto ir vakaro maldų? Na, nejučiu poreikio, neįpratau to daryti. Ar tai didelė problema? Namuose meldžiuosi trumpai: „Viešpatie, palaimink“, „Dėkoju Tau, Viešpatie, už viską“, „Viešpatie, pasigailėk“ ir pan. Į cerkvę vaikštau reguliariai.

Ruslanas

Brangusis Ruslanai, ar didelė problema, jeigu Jūs su savo gimdytoju bendraujate tik tokiam „diapazone“: „sveikas“ ir „ačiū“? Aišku, kad su gimdytoju Jūs bendraujate: nėra apie ką kalbėti. Ryto ir vakaro maldos - tai ne skaitiniai, o susitikimas su Dangiškojo Tėvo - tai ypatingo, asmeniškumo bendravimo su Juo laikas. Buvimas cerkvėje - ne šio bendravimo pakaitalas, o viso maldingojo gyvenimo dalis. Kai nėra poreikio bendrauti su žemiškaisiais tėvais, mes laikome tai tragedija. Ir bendrauti su Dievu turi būti poreikis - sielos šauksmas. Tai, kad šio poreikio nėra, rodo sielos nejautrą. Tai - problema. Reikia pratintis melstis, reikia pamilti maldą. Ir reikia kreiptis į Viešpatį taip kaip darė

Jo mokiniai: „Viešpatie, išmokyk mus melstis“ (Lk 11, 1). O juk jie turėjo supratimą apie maldą: Senojo Testamento Bažnyčia sukaupusi nemenką maldingumo kraitį. Nepaisant to, jie prašo, kad Jėzus juos išmokytų. Dar labiau to reikia esant sielos nejautrai maldai. Reikia prašyti, kad Viešpatys išmokytų, kad pagydytų sielą.

- Ką daryti su lukštais per Velykas pašventintų kiaušinių, juk jie - pašventinti? Ir analogiškas klausimas dėl stačiatikių laikraščio: jame yra ikonų, kryžiaus atvaizdų. Ne visi turi krosnis, kur tai galima sudeginti.

Nina

Gerbiamoji Nina, patarnavimų knygoje (rus. „trebnik“), iš kurios dvasininkas skaito maldą, šventindamas kiaušinius, mėsą, sūrį, ši malda vadinama taip: „malda, skirta sūrio ir kiaušinių palaiminimui“. Pačiame jos tekste prašoma palaiminti, tai yra leisti vartoti šiuos produktus, nes per pasninką buvo draudžiama tai daryti. Prašoma ne pašventinti maistą, o palaiminti jį vartoti. Palyginimui pasakysiu, kad maldoje, kuri sakoma šventinant vandenį, prašoma, kad Šventoji Dvasia nužengtų ant jo ir pašventintų jį: kad ir šis vanduo taptų pašventinimo šaltiniu, gydytų sielą ir kūną. Todėl Krikšto vandens duodavo tiems, kurie negalėjo eiti Šv. Komunijos. O apie kiaušinius ir kitą pašventintą maistą minėtoje Patarnavimų knygoje sakoma: nors kai kurie žmonės su didžia pagarba vartoja pašventintą maistą, laikydami jį tam tikra šventenybe, visgi tai yra paprastos vaishės. Bet jeigu Jus tai trikdo, visada galite užkasti lukštus žemėje. Kai dėl laikraščio, tai čia yra iš ko rinktis: galite rinkti jo komplektą arba perduoti kaimynei, arba nunešti į biblioteką (tai paprasčiau daryti Vilniuje). Dar galima sudeginti, atiduoti perdirbti. Be to, galima kreiptis į vietos dvasininką patarimo, ką su juo daryti.

- Močiutė pasakė tokį priešmirtinį norą: kremuoti jos kūną. Bet mūsų šeimai Stačiatikių papročiai nėra svetimi, todėl močiutės noras mums yra klaukus. Kaip mums elgtis?

Svetlana

Brangioji Svetlana, jeigu suvokiame, kad močiutė nurodo jums daryti tai, kas nenatūralu, nepriimtina, tad ir nedarykite to. Ji nurodė kremuoti kūną dėl neišmanymo. Manau, kad neverta paisyti tokio priešmirtinio noro.

Klausimus galima siųsti į redakciją įprastu arba elektroniniu paštu, arba per Vilniaus ir Lietuvos vyskupijos Facebook puslapį.

Paraskevės parapiją papildė Ukrainos stačiatikių bendruomenė

Viena seniausių stačiatikių šventovių Lietuvoje - Vilniaus šventosios didžiosios kankinės Paraskevės (Penktadienio) cerkvė - priėmė pabėgėlius iš Ukrainos. Palaiminus Vilniaus ir Lietuvos metropolitui Inokentijui, prie Paraskevės parapijos prisijungė Ukrainos stačiatikių bendruomenė. Jos branduolį sudarė pabėgėliai, priklausantys dabar persekiojamai kanoninei Ukrainos Stačiatikių Bažnyčiai.

Paraskevės parapijos ukrainiečių bendruomenės sielovada patikėta ukrainiečiui dvasininkui Andriejui, kuris atlydėjo savo šeimą, atvykusią į Lietuvą iš Charkovo. Tėvas Andriejus - kanoninės Ukrainos Stačiatikių Bažnyčios dvasininkas, neturintis nieko bendra su Bažnyčios skaldytojais. Imtis tautiečių, nuo karo baisių pabėgusių į Lietuvą, pastoracijos tėvą Andriejų palaimino tiek metropolitas Inokentijus, tiek Bažnyčios vadovai Ukrainoje. Tėvas Andriejus per pamaldas tarnauja taip kaip priimta Ukrainos Stačiatikių Bažnyčioje, o ten vyrauja bažnytinė slavų kalba; parapijiečiams pageidaujant vartojama ir ukrainiečių kalba.

Tėvas Andriejus pažymi: „Į mūsų pamaldas, žinoma, kviečiame ne tik ukrainiečiai, bet ir visi kiti norintys jose dalyvauti. Tačiau pirmiausia mes siekiame, kad mūsų tautiečiai ukrainiečiai turėtų visa, kas būtina, ir jie galėtų melstis taip, kaip yra pratę tai daryti savo tėvynėje“.

► Šv. Paraskevės parapijoje tarnauja ukrainietis, kanoninės Ukrainos Stačiatikių Bažnyčios kunigas. Aleksiejaus Litvinovo nuotrauka.

Paraskevės šventovėje nuo 2005 metų vyksta pamaldos lietuvių kalba. Jos tebevyks ir toliau. Sprendimui priimti pabėgėlius iš Ukrainos pritarė tiek parapijos klebonas tėvas Povilas, tiek ir parapi-

jiečiai, įpratę melstis lietuviškai. Šviesąją Velykų Iškilmę abi bendruomenės švęs kartu: per ankstyvasias Velykų mišias (rus. zautrenia) po senosios Paraskevės šventovės skliautais skambės tiek

lietuvių, tiek bažnytinė slavų bei ukrainiečių kalba. Pabėgėliai iš Ukrainos nuo pirmųjų karo dienų ėmė prisijunginėti prie Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios parapijų. Dabar praktiškai

visose jose yra ukrainiečių. Lietuvos Stačiatikių Bažnyčia skiria daug dėmesio pabėgėliams, stengdamasi teikti jiems visokeriopą pagalbą - tiek dvasinę, tiek socialinę.

Pamaldų Paraskevės cerkvėje ukrainiečių bendruomenei tvarkaraštis www.facebook.com/ukrparaskeva

Balandžio 13

Didysis Ketvirtadienis. Paskutinės (Slaptosios) Vakarinės Atminimas.

9.00 - Bazilijaus Didžiojo Liturgija.

17.00 - Pamaldos, kurių metu 12 kartų skaitoma Evangelija, bylojanti apie Šventąją mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Kančią.

Balandžio 14

Didysis Penktadienis.

17.00 - Apeigos, kurių metu išnešama Drobulė su Kristaus karste atvaizdu ir vyksta laidojimas.

Balandžio 15

Didysis Šeštadienis.

22.30 - Skaitomi „Apaštalų darbai“. Išpažintis.

23.15 - Pusiaunakčio pamaldos.

Balandžio 16

ŠV. VELYKOS. Šviesusis Kristus Prisikėlimas.

00.00 - Velykų Rytinė, Velykų „Valandos“.

01.00 - Velykų Liturgija. Velykinės duonos (rus. „artos“) šventinimas.

02.30 - Velykinių pyragų (rus. „kuliči“), margučių ir kitų produktų šventinimas.

17.00 - Velykų Vakarinė.

Žingsnis link Savavaldės Bažnyčios statuso

Žengtas dar vienas žingsnis siekiant, kad Lietuvos Stačiatikių Bažnyčia kanoniškai gautų Savavaldės Bažnyčios statusą. Švenčiausias Sinodas, kovo viduryje posėdžiavęs Maskvos Danijilo vienuolyne, Vilniaus ir Lietuvos metropolito Inokentijaus kreipimąsi, kuriame prašoma Vilniaus ir Lietuvos Arkivyskupijai suteikti Savavaldės Bažnyčios statusą, nutarė nukreipti svarstyti Hierarchų Sobore.

Pasak metropolito Inokentijaus, tai liudija, kad procesas, kurio dėka Lietuvos Stačiatikių Bažnyčia taps savarankiškesnė, klostosi nuosekliai, teigiama linkme, laikantis Bažnyčios kanonų.

„Įveiktas dar vienas etapas, dar vienas laiptelis kelyje link mūsų bendro tikslo. Didesnio Bažnyčios savarankiškumo siekis buvo ir lieka mūsų principinė pozicija. Kreipimuisi, kuriame prašoma mums suteikti Savavaldės Bažnyčios statusą, pritarė tiek dvasininkija, tiek

pasauliečiai. Be to, praėjusių metų pabaigoje į Sinodą kreipėsi Visuotinis Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios Susirinkimas“, - priminė metropolitas Inokentijus.

Jo žodžiais tariant, Savavaldės Bažnyčios statusas iš esmės tik atitiks tai, kas jau yra tikrovėje, nes ir šiandien visi jos valdymo sprendimai priimami Lietuvoje. Be to, absoliuti dvasininkų ir parapijiečių dauguma yra Lietuvos piliečiai.

„Mes siekiame būti sąžiningi ir atviri tiek Dievui ir Jo Šventai Bažnyčiai, tiek Lietuvos valstybei, kurioje mes gyvename, nepažeisdami nei bažnytinių nei pasaulietinių įstatymų“, - pabrėžė metropolitas Inokentijus.

Šiuo metu Savavaldės Bažnyčios statusas suteiktas Latvijos, Estijos ir Moldovos Stačiatikių Bažnyčioms. Šis, artimas autonomijai, statusas reiškia, kad Bažnyčia yra visiškai nepriklausoma sprendžiant savo vidaus, bažnytinio gyvenimo reikalus.

Malda už persekiojamą Ukrainos Stačiatikių Bažnyčią

Lietuvos Stačiatikių Bažnyčia uoliai melsis už Kijevo Pečerų lauros brolius, Kijevo dvasinių mokyklų dėstytojus ir studentus bei visą dabar persekiojamą Ukrainos Stačiatikių Bažnyčią.

Vilniaus ir Lietuvos metropolito Inokentijaus palaiminimu, nuo balandžio 5 d. kiekvienoje Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios šventovėje, per pamaldas, paminėjus Jo Šventenybės Kijevo ir visos Ukrainos metropolitą Onufrijų su Jo visa Dievo globojama kaimene, bus minimas ir Kijevo Pečerų lauros vietininkas, metropolitas Pavelas su vienuolyno broliais bei visa dabar persekiojamą Ukrainos Stačiatikių Bažnyčia (USB).

Kaip pažymėjo metropolitas Inokentijus, Kijevo Pečerų laura yra labai svarbi visam stačiatikių pasauliui.

„Šiandien vyksta tai, kas nesu-

išvaromi vienuoliai, kurie tris dešimtmečius atstatinėjo ją iš griuvėsių. Mūsų krikščioniška pareiga - dar uoliau melstis už persekiojamą Ukrainos Stačiatikių Bažnyčią“, - sakė metropolitas Inokentijus.

Jo žodžiais tariant, prasidėjus karui pabėgėliai iš Ukrainos, USB nariai, prisijungę prie daugelio Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios parapijų.

„Tai geri krikščionys bei savo tėvynės, už kurią mes drauge melđžiamės, patriotai“, - pabrėžė metropolitas Inokentijus.

Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios šventovėse nuo 2018 metų melđžiamasi už Jo Šventenybę Kijevo ir visos Ukrainos metropolitą Onufrijų ir už Jo visą Dievo globojamą kaimenę.

ŠĖTONIŠKOSIOS ŽIEMOS RŪSTYBĖ DABAR ĮVEIKTA, VĖL DŽIUGIAI NUŠVITO DANGAUS PIEVA, MIRUSIŲJU LIŪDESYS DABAR IŠBLĖSO, NES SUSPINDĖJO PRISIKĖLIMO ŠVIESA. ŠV. HIERARCHAS AMPILOCHIJUS IKONIJETIS

Paremkite savo Bažnyčią!

Brangūs broliai ir seserys! Iki gegužės 1 d. jūs galite paremti Lietuvos Stačiatikių Bažnyčią: skirti jai 1,2% pajamų mokesčio.

Šiuo sudėtingu metu prašome paremti Lietuvos Stačiatikių Bažnyčią dalį savo pajamų mokesčio skirdami Šventosios Dvasios vienuolynui (**Vilniaus Stačiatikių Šventosios Dvasios vienuolynas, kodas: 191681919**).

Skirti 1,2% savo pajamų mokesčio Bažnyčios naudai galima per elektroninę deklaravimo sistemą. Jums reikia „įeiti“ į svetainę <https://deklaravimas.vmi.lt> ir paspausti užrašą „Prisijungti prie EDS“, tuomet patvirtinkite savo tapatybę su internetinės bankininkystės slaptažodžiais ar kitu Jums patogiu būdu.

Protodiakonui Viktorui Miniotui iki gyvenimo pabaigos uždrausta tarnauti

Vilniaus ir Lietuvos metropolitas Inokentijus savo Dekretu visam gyvenimui suspendavo, t. y. uždraudė tarnauti neetatiniam protodiakonui Viktorui Miniotui už diakono priesaikos sulaužymą ir kitus padarytus bažnytinius kanoninius nusikaltimus.

Nors dabar suspenduotas protodiakonas Viktoras Miniotas iš pat pradžių prisijungė prie buvusių Lietuvos Stačiatikių arkivyskupijos klero narių, atsiskyrusių nuo Motinos Bažnyčios ir aktyviai dalyvavo Jos diskreditavimo kampanijoje, iki šiol jam nebuvo taikyta jokių nuobaudų.

Kadangi tikėtose neetatinio

Tuomet viršutiniame (horizontaliajame) meniu pasirinkite „Deklaravimas“, po to „Pildyti formą“ - „Dažniausiai pildomų formų“ - „Prašymas skirti paramą“.

Dabar, paspausti gaublio atvaizdą ir žalią mygtuką „Pradėti“. Po to į atsivėrusią gavėjo paieškos skiltį įrašyti vienuolyno identifikavimo kodą: **191681919**.

Paspaudus žalią mygtuką „tęsti“ ir pamatysite tris skiltis. Į viršutinę įrašyti 1,2, į antrą skiltį - 2026, o trečią skiltį palikite tuščią.

Visa tai atlikę iš eilės reikia paspausti tris mygtukus: „Išsaugoti“, „Formuoti“, „Pateikti“.

Dėl pagalbos, pildant elektroninę formą, kreiptis į Valstybinę mokesčių inspekciją telefonais: +370 5 260 5060 (trumpasis numeris 1882) ir 852191777.

klero nario atgailos nebuvo, nes užuot atgailavęs, jis, kaip žinome iš gautos patikimos, patikslintos informacijos, neteisėtai perėjo į kitą bažnytinę jurisdikciją ir tarnauja kartu su asmenimis, pašalintais iš kunigų, metropolitas Inokentijus, protodiakonui Viktorui Miniotui iki jo gyvenimo pabaigos uždraudė tarnauti už veiksmus, kurie neatitinka kanonų; už bažnytinės disciplinos pažeidimus, už 11 ir 25 Šventųjų Apaštalų taisyklių, I Visuotinio Bažnyčios Susirinkimo 16 taisyklės ir V-VI Trulos Susirinkime priimtos 34 taisyklės pažeidimus, uždraudė jam tarnauti.

Šventovės statyba Šalčininkuose

► Statoma šventovė žvelgiant iš paukščio skrydžio.

Šalčininkų mieste tęsiasi Šv. Tichono cerkvės statyba. Artėja kupolo įrengimas ir kryžiaus iškėlimo darbai.

Kupolo įrengimo darbus planuojama pradėti iškarti po Šv. Velykų. Jei viskas vyks pagal planą, birželio mėnesio pradžioje virš šventovės iškils kryžius.

Pernai bendromis parapijos,

vyskupijos ir Šalčininkų m. savivaldybės pastangomis bei gausių aukų dėka virš statomos cerkvės sienų įrengtos betoninės perdangos su skliautu, uždengtas stogas su apšiltinimu. 2023 metais planuojama įdėti duris ir langus.

Parapija dėkoja jau prisidėjusiems geradariams ir prašo toliau remti šį gerą darbą.

Relikvinė sugrįžo į moterų vienuolyną

► Nuotraukoje: Šventosios Dvasios vienuolyno dekanas, igumenas Antonijus (Gurinovičius) relikvinę su Dievui įtikusiųjų šventųjų relikvijų dalelėmis perduoda Vilniaus ir Lietuvos metropolitui Inokentijui. *Aleksiejaus Litvinovo nuotrauka.*

Balandžio 6, Apreiškimo Švenčiausiajai Dievo Gimdytojai šventės išvakarėse, baigėsi didžios šventenybės - relikvinės su šventųjų relikvijų dalelėmis - buvimas Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios dekanatų centruose.

Per vieną mėnesį relikvinė pabuvojo Šventosios Dvasios vienuolyno katedroje, Kauno Apreiškimo katedroje, Klaipėdos Visų šventųjų cerkvėje, Visagino Paaukojimo ir Panteleimono šventovėje bei Vil-

niaus m. Skaisčiausiosios katedroje.

Šimtai ir tūkstančiai žmonių per šį laiką patyrė laimę ir džiugesį galėdami pasimelsti prie Dievo šventųjų relikvijų. Tarp šių šventųjų - Apaštalams lygi Marija Magdaliėtė, kankinys, dvasininkas Ignatas Teoforas, palaimintoji Martrona Maskvietė, vienuolis Anatolijus Optietis (Jaunesnysis), hierarchas Lukas (Voino Jaseneckis), hierarchai Tichonas Uždonietis, Mitrofan Voronežietis ir daugelis kitų.

Visose šventovėse šiai šventenybei buvo reiškiamas išskirtinė pagarba, visur vyko intencinės pamaldos ir visur prie relikvinės nusidriekdavo eilės tikinčiųjų, norinčių sulaukti Dievo išrinktųjų globos.

Iš Skaisčiausiosios katedros relikvinė iškeliavo į nuolatinę buvimo vietą - Marijos Magdaliėtės moterų vienuolyną, Aleksandro Neviečio šventovę (Lenkų g., 1).

Dievui įtikusieji šventieji, melskite Dievą už mus!

Koncertai Ženklo iš Dangaus šventovėje

Tradiciniame tarptautiniame sakralinės muzikos festivalyje „Kristus karaliauja! Aleliuja!“ dalyvaus Vilniaus Ženklo (iš Dangaus) šventovės stačiatikių chorai: cerkvės ansamblis „Znamenije“ („Ženklas“) ir parapijos choras (vadovė Monika Miuler).

Šis festivalis rengiamas nuo 2010 metų. Į jo programą įtraukti du renginiai, vykstantys Ženklo (rus. Znamenskaja) cerkvėje (Vytauto g-vė, 21, Vilnius). Tai Vakarinė (balandžio 16 d., 16.00 val.) ir didelis baigiamasis koncertas (balandžio 23 d., 12.00 val.).

Baigiamajame koncerte dalyvaus Vilniaus Mokytojų namų vyrų choras „Vytis“, Pagirių menų mokyklos vaikų choras „Bijūnėlis“, Ženklo (iš Dangaus) cerkvės ansamblis „Znamenije“, Juodkrantės vokalinis ansamblis „Neringa“, Nidos šventovės moterų choras „Jūrasmitė“ bei kiti kolektyvai. Įėjimas laisvas.

Cerkvės ansamblis „Znamenije“ jau trečią kartą dalyvauja festivalyje. Ansamblis gyvuoja nuo

► Ženklo iš Dangaus šventovė. Vilnius.

2011 metų ir yra tapęs įvairių tarptautinių stačiatikių muzikos konkursų laureatu ir prizininuku. Jo vadovė Monika Miuler - Lietuvos muzikos ir teatro Akademijos absolventė, Romos konservatorijoje studijavusi kamerinę ir baroko

muziką, ilgametė Ženklo (iš Dangaus; rus. „Znamenskaja“) cerkvės choro vadovė.

Daugiau informacijos apie festivalį „Kristus karaliauja! Aleliuja!“ galima rasti interneto svetainėje www.sakralines-muzikos-festivalis.lt.

Vilniaus Skaisčiausiosios katedroje pasikeitė klebonas

Vilniaus m. Skaisčiausiosios (Užmigimo) katedroje - naujas klebonas. Vilniaus ir Lietuvos metropolitas Inokentijus ėmėsi pats vadovauti katedros parapijai.

Tai atitinka senąją tradiciją, kai pagrindinės šventovės - katedros klebono pareigas eina hierarchas ordinaras. Ankstesniam klebonui - vyskupui Ambrosijui pareikšta padėka už atliktus darbus ir suteiktas palaiminimas tęs-

ti gausias oficijas Bažnyčios labui.

Skaisčiausiosios katedros administratoriumi (rus. „kliučarj“) paskirtas Vilniaus m. Petro ir Povilo cerkvės klebonas protojėrus Eugenijus Rudenko.

Stačiatikybės istorija moksleivių piešiniuose

Vilniaus Sofijos Kovalevskos progimnazijos aštuntokai surengė savo kūrybos darbų parodą, skirtą ilgaamžei Stačiatikybės Vilniuje istorijai.

Savo piešiniuose vaikai pa-vaizdavo Lietuvos sostinėje esančias stačiatikių šventoves. Jie pasitelkė įvairiausias priemones ir technikas - nuo guašo iki grafikos. Paroda skirta Vilniaus 700 metų jubiliejui. Ji buvo atidaryta kovo pabaigoje šios mokyimo įstaigos fojė.

Meninio projekto organizatoriais tapo vaizduojamojo meno dėstytoja Ana Kasatkina ir tikybės mokytoja Jelena Ranceva.

Druskininkuose restauruojama kapinių koplyčia

Druskininkuose tęsiasi kapinių koplyčios, skirtos šv. kankinio, vaikelio Gavrijilo Zabłudovskio garbei, rekonstrukcijos darbai.

Ši Druskininkų koplyčia, skirta ikonon „Visų liūdinčiųjų Džiaugsmas“ garbei, iškilo parapijiečių lėšomis ir pašventinta 1985 m., tačiau laikui bėgant apgriuvo. 2018 metais buvo pradėtas kapitalinis koplyčios remontas, ir galiausiai ji taps nedidele šventove miesto kapinėse, kur pa-

laidoti daugybės šiame mieste nuo seno gyvenusių stačiatikių palaikai.

Šiuo metu visiškai atnaujintos pastato sienos ir stogas. Dar reikia įrengti kupolus, nudažyti išorės ir vidaus sienas, baigti vidaus apdailos darbus.

Kapinių šventovėje bus nauja kankinio, vaikelio Gavrijilo ikona su dalele jo relikvijų, kurią Visų liūdinčiųjų Džiaugsmo parapijai padovanojo Balstogės ir Gdansko arkivyskupas Jokūbas.

Auksinis kupolas virš Mikniškių

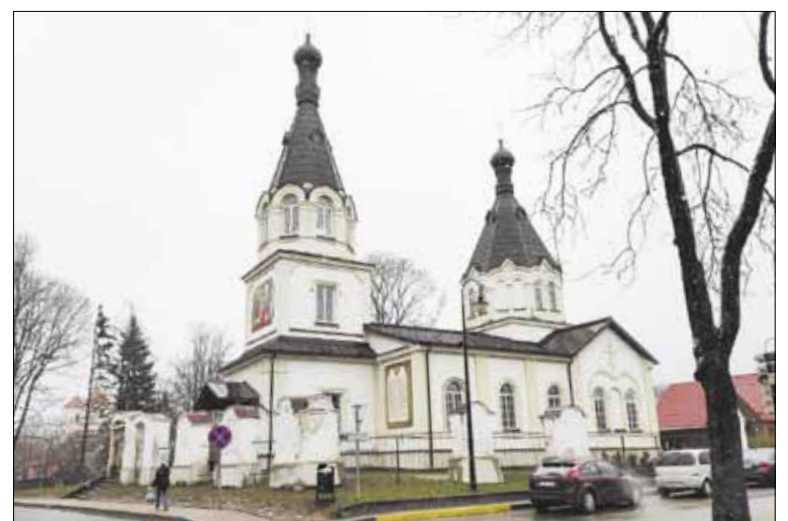
Mikniškių bendruomenėje šių metų kovą pradėta keisti šv. Joano Kronštatiečio koplyčios kupolą. Seniau buvusiojo karkasas beveik visiškai supuvo, sunyko skarda.

titano paviršiumi. Šios, nereikalaujančios milžiniškų lėšų, modernios technologijos dėka, stačiatikių cerkvių kupolams suteikiama įprasta mėgstama auksinė spalva.

Per praėjusį mėnesį sumontuotas naujas kupolo karkasas, jis pradėtas dengti skarda su nitro

Tikimasi, jog iki šių Šv. Velykų Mikniškių koplyčios kupolo įrengimo darbai bus baigti.

Atnaujinama Trakų šventovė

Tęsiamas Trakų Dievo Motinos Gimimo šventovės remontas. Kapitalinio remonto metu joje įstatyti nauji langai, perdengtas stogas, suremontuotas ir sureguliuotas šildymas.

ir medgraužių sugrauztas senasis ikonostasas.

Taip pat supuvusios senos grindys pakeistos naujomis, suremontuotas šventovės cokolis, įrengtas rūsys. Sutvarkyta teritorija aplink cerkvę, kiemas išklotas plytelėmis. Viduje tęsiasi sienų remontas, po truputį atnaujinamas

Tačiau laukia dar daug darbų: reikia iš naujo nutinkuoti šventovės vidaus sienas, pakeisti pagrindinio įėjimo duris, o, sulaukus šiltojo sezono, iš esmės imtis tvoros ir vartų taisymo.

Trakų Švč. Dievo Motinos Gimimo parapijai reikia tiek maldų, tiek finansinės paramos. Su šventovės klebonu galite susisiekti telefonu +370 655 92245.

Pirma stačiatikių šventovė Palangoje

1890 - 1907 m. išleistame Brokhauzo ir Jefrono Enciklopediniame žodyne, Palangai (o tiksliau - „Polangen“, nes taip tuomet vadinta šį miestą) skirtame skyrelyje, minima ir stačiatikių cerkvė. Ilgą laiką apie šią šventovę nebuvo žinoma jokių kitų duomenų. Nežinota net jos pavadinimo. O pasirodo, jog šios cerkvės tikrai būta: tai 1896 m. įkurta Šventojo Nikolajaus (liet. Mikalojaus) cerkvė.

Reikia paminėti, kad „Polangen“ (ar „Palangė“) tuomet prilausė Kurliandijos gubernijai, esančiai Rusijos imperijos sudėtyje, o vietos stačiatikiai - Rygos vyskupijos jurisdikcijai, Libavos dekanatui. Stačiatikiai, be abejo, nevyravo tarp miesto gyventojų, visgi jų ten buvo, nes tai piečiausioji Kurliandijos gubernijos dalis, esanti prie pat sienos su Prūsija, tad dauguma vietos stačiatikių buvo pasienio sargybos tarnautojai bei jų šeimos. Ir šie žmonės praktiškai buvo palikti be sielovados, nes artimiausia stačiatikių cerkvė - šv. Apaštalam lygaus kunigaikščio Vladimiro - buvo Kretingoje (ji priklausė Kauno gubernijai). Atstumas iki Kretingos - 13 km, ir Palangos („Polangen“) gyventojai stačiatikiai skundėsi, kad dėl tuomet nepatogių kelių, pasiekti minėtą Kretingos cerkvę buvo sunku. O Tiškevičių šeimai 1824 m. nupirkus Palangą, šis pajūrio miestas tapo populiariu kurortu, ir vasarą negausia nuolat čią gyvenančių rusų bendruomenę papildydavo atostogaujantys stačiatikiai. Kartu vis aktualesnis darėsi ir stačiatikių šventovės steigimo klausimas.

Rusijos Stačiatikių Bažnyčios Švenčiausiasis Sinodas 1895 m. birželio 14 d. paskelbė Įsaką (Nr 2695), skelbiantį, kad „Polangenė“ (Palangoje) įkuriama stačiatikių parapija ir šventovė, kuri turės veikti vyrų progimnazijos patalpose (Tarp šios progimnazijos auklėtinių esama nemažai garsių žmonių, įskaitant ir pirmą bei vėliau ketvirtą Lietuvos Respublikos prezidentą Antaną Smetoną; 1874 - 1944 m.).

Progimnazija veikė buvusiam miesto rotušės pastate. Tai buvo mūrinis dviejų aukštų statinys. Greta, Mėmelio gatvėje stovėjo katalikų bažnyčia. 1802 m. Rusijos imperatorius Aleksandras I, keliaudamas į Mėmelį susitikti su Prūsijos karaliumi Frydrichu Vilhelmu III, nakvojo minėtame progimnazijos pastate. Iki mūsų dienų jos neišliko, dabar maždaug jo vietoje yra Vytauto g-vės pastatas Nr 53.

Šventovę įkurta antrame aukšte, erdvioje salėje. Visas jos įrengimo išlaidas padengė progimnazija. O tolesnei paramai teikti buvo įkurta naujosios šventovės Palangoje bažnytinė Globa.

► Palanga. Gimnazijos pastatas. 1924 m. nuotrauka (iš J. Klietkutės kolekcijos).

Šv. Mikalojaus cerkvė (Sviato - Nikolajevskaja) pašventinta 1896 metais, balandžio 28 d.

Palangos kurorto muziejuje iškilo unikali nuotrauka, kuri padeda mums įsivaizduoti, kaip atrodė šv. Nikolajaus šventovė. Nuotraukoje matome erdvią, šviesią salę su aukštais, suapvalintais langais, kurių formą turi ši tą bendra su ikonostaso proporcijomis ir išvaizda. Balta sienų spalva suteikia papildomo šviesumo salei, vizualiai padidina jos erdvę.

Iš abiejų ikonostaso pusių ant solėjos - religinės vėliavos. Ant vienos iš jų pavaizduotas Kristaus Prisikėlimas, ant kitos - šventosios, galimai Apaštalam lygios Olgos atvaizdas. Priešais solėją stovi du analogai, ant kurių padėtos ikonos. Taip pat matome kelias aukštas, ant grindų statomas žvakides (nuotraukoje jų penkios): kairėje pusėje, prie lango - tetrapodas su krucifiksu. Priešingoje pusėje ant sienos penkios ikonos pakabintos taip, kad jos sudaro kryžiaus formą. Ikonos, tikėtina, skirtos dvylikai religinių švenčių ir vaizduoja Evangelijos siužetus. Priešais ikonas kabo lemputė.

Visos ikonostaso ikonos - vadinamojo akademinio stiliaus, kuris buvo populiarus XIX a. Tačiau jų ikonografija ir pats ikonų išdėstymas atitinka griežtą, dar senovę susiklosčiusią sistemą.

► Šv. Mikalojaus šventovės interjeras. Nuotrauka iš Palangos kurorto muziejaus.

Ant Altoriaus vartų, kaip ir dera, pavaizduota tai, kas susiję su Apreiškimu Marijai. Čia regime patį Apreiškimą momentą: kairėje vartų pusėje pavaizduotas Arkan gelas Gabrielius, besikreipiantis į Mergelę Mariją; jo rankoje - balta lelija, kuri simbolizuoja skaistumą ir tyrumą. Pati Dievo Gimdytoja pavaizduota ant dešinės Altoriaus vartų pusės. Jos galva palenkta, rankos sukryžiuotos ant krūtinės: Švenčiausioji Mergelė nuolankiai klauso Arkangelo skelbiamą žinią.

Ant Altoriaus vartų virš minėtų Apreiškimą ikonų ir jų apačioje išdėstyti keturi ovalūs medalionai, ant kurių pavaizduoti evangelistai. Jų rankose - rankraščių ritiniai, į kuriuos žvelgia apokaliptinės būtybės, simbolizuojančios kiekvieną iš evangelistų.

Kadangi Švenčiausieji Slėpiniai tikintiesiems teikiami priešais Altoriaus vartus, virš jų tradiciškai vaizduojama Eucharistija; čia regime „Paskutinę Vakarienę“. Į kairę ir į dešinę nuo šios ikonos virš durų, pro kurias vaikšto diakonai, patalpintos pusapvalės ikonos „Golgota“ ir „Kristaus Prisikėlimas“. Iš abiejų Altoriaus vartų pusių išdėstytos ikonos, nutapytos visų ūgiu. Arčiausiai šių vartų - Dievo Gimdytojos su Kūdikiu ant ranku ir Išganytojo ikonos. Ant diakonų durų pavaizduoti Arkangelai. Nekyla abejonių, kad iš didesnės pusės -

šv. Mikalojaus Myriečio atvaizdas, nes šioje ikonostaso vietoje priimta talpinti titulinę ikoną - atvaizdą to, kam pašvęsta cerkvė. Šv. Mikalojus pavaizduotas su vyskupo rūbais. Dešine ranka jis laimina, o kairėje laiko atverstą Evangeliją.

Akivaizdu, kad kairėje ikonostaso pusėje - šventojo kunigaikščio Aleksandro Neviečio ikona. Tai rodo joms būdingos detalės: šermuonėlių kailiniai, su kuriais Aleksandras Nevietis buvo priimta vaizduoti nuo Petro I laikų, ir būdingas jo gestas - prie krūtinės priglausta dešinioji ranka (tai galima pamatyti daugelyje jo ikonų).

Šventojo Mikalojaus cerkvės parapijiečiai ėmė daugėti gausėjant mieste stačiatikių; be to, buvo apgyvendinta ir pasieniečių. Praėjus metams nuo šventovės įkūrimo, jos parapijoje jau buvo 329 žmonės, ir pusė jų priklausė pasieniečių šeimoms.

Naujosios parapijos kunigu buvo paskirtas Petras Nikolajevičius Kolosovas. Jis gimė 1865 m. gruodžio 25 Livlandijos gubernijoje, vietovėje Bučauska (Bucauska), stačiatikių kunigo šeimoje. 1887 metais baigė Rygos dvasinę seminariją ir ėmė dėstyti „Pavyzdinėje“ mokykloje, veikusioje prie seminarijos. 1895 m. rugpjūčio 6 P. Kolosovas buvo iššventintas į kunigus, o jau po mėnesio paskirtas naujosios parapijos klebonu. Kartu jis tapo ir religijos pagrindų dėstytoju Palangos (Polangeno) vyrų progimnazijoje.

Parapijos seniūnų pareigas ėjo progimnazijos inspektoriai (t.y. direktoriai); vienam jų išvykus į naują paskyrimo vietą, seniūnu tapdavo kitas inspektorius.

Iš pradžių Šv. Mikalojaus cerkvėje nebuvo varpinės, ir į pamaldas tikinčiuosius kvietė 85 pūdų (1 pūdas - maždaug 16,38 kg) skambantis varpas, pakabintas viename iš progimnazijos stogo langų. 1909 metais progimnazijos kieme iškilo medinė varpinė, kurioje jau buvo keturi varpai. Didžiausias jų svėrė daugiau nei 17 pūdų.

Šv. Mikalojaus parapija norėjo pastatyti ir atskirą šventovės pastatą. Tuo tikslu ne sykį kreiptasi į vyskupijos vadovybę prašant padėti realizuoti šį sumanymą. Jam buvo pritarta. Žinoma, kad Rygos vyskupija pranešė Sinodui, kad vyskupijoje labai reikia, net būtina, pastatyti 13 naujų šventovių įvairiuose vyskupijos vietovėse, tarp kurių minimas ir Polangenas. Tačiau Pirmasis Pasaulinis karas sutrikdė realizuoti šiuos planus.

1914 m. rugpjūčio 1 vokiečių kariniai laivai apšaudė Polangeną, o kitą dieną - Libavą. 1915 metų pavasarį vokiečių armijos avangardas įsiveržė į Pietų Kurliandiją. Gyventojai ėmė masiškai bėgti, buvo evakuotos pramonės įmonės, mokymo įstaigos, išvežti vertingiausi bažnytiniai reikmenys, varpai, archyvai ir bibliotekos.

1915 m. kovo 23 vokiečių kariuomenei užėmus Palangą, vietos gyventojams teko prisitaikyti prie pokyčių, neišvengiamų dėl okupacijos. Atėjus naujai valdžiai pamaldos Šv. Mikalojaus cerkvėje nutrūko. Jos faktiškai neliko, bet galutinai ji buvo sunaikinta 1921 metų kovo mėnesį - išsyk po to, kai sužinota, kad sprendžiant ginčus dėl teritorijos, kurie kilo tarp dviejų kaimyninių naujai įkurtų respublikų, Palanga atitenka Lietuvai. Šventovės turtą, įskaitant didelę parapijinę biblioteką, Latvijos kariai išgabeno į Latviją. O dar anksčiau vokiečių valdžia pasiėmė ir išsivežė gausią ir brangią techninę įrangą, buvusią progimnazijos kabinetuose.

Tuo ir baigiasi pirmosios stačiatikių šventovės Palangoje gyvenimas. Bet jos parapijiečių svajonė turėti naują šventovę vis dėlto buvo įgyvendinta. Tiesa, praėjus daug metų... 2002 metais Palangą papuošė puiki stačiatikių cerkvė, pašvęsta Dievo Motinos Iberijos ikonai.

Margarita ARTAMONOVA,
menotyrininkė

Mūsų pareiga - švęsti VELYKAS (Paschą) ne sau, o Viešpačiui, džiuogauti ne savyje, o Viešpatyje. Šv. hierarchas Atanasas Didysis